

ja, Livet bestaar jo af lutter Bagateller; men usømmeligt forekommer det mig at være, at Staten, hvor den optræder som Begravelsesmyndighed, opretholder dette forargelige Skelnemærke.

Jeg holdt en lille Tale ude ved Graven, hvori jeg bragte det store Følge af Arbejdere, af jævne Mænd og Kvinder, der var mødt, en Tak paa de paarørendes Vegne. De kunde ikke selv være til Stede, hverken ham, der havde Arbejde, for han havde ikke faaet noget at vide om Begravelsen, eller ham, der laa syg, dødssyg paa Hospitalet. Jeg bragte en Tak, og jeg sagde: Jeg skal ikke dømme i denne Sag, jeg kender ikke Sagens Enkeltheder; men jeg tør sige, at de, der mødte her frivilligt, have utvivlsomt vist en Deltagelse, der var ægte. Der blev lavet et vældigt Nummer ud af denne Sag. Det er for Resten meget betegnende, at medens de militære Myndigheder og den højtærede Forsvarsminister — jeg vil ikke sige, ere ligeglade, men anse det for en Bagatel, at der øves Uret og Vilkaarlighed overfor en menig Soldat, bliver det til et vældigt Nummer, at en Mand af Folket, der deltager i en Begravelse, staar op paa Kirkegaarden og holder en lille, jævn Tale. Det blev til et vældigt Nummer, en Statsaktion. En Mængde Ritzau-Telegrammer spredtes rundt om i Landet; et Utal af dem knyttede sig til denne i og for sig ret uvigtige Tale, og et vældigt Halloj blev der. Militærmyndighederne indsendte Klage til Politimyndighederne, og Præsten gjorde det samme. Det endte for Resten med, at jeg fik en Bøde paa 50 Kr. for at have holdt den Tale (Afbrydelse). Ja, det ærede Medlem, som her afbryder mig, vilde maaske en Gang for mange Aar tilbage, da han var Venstremand, ogsaa have kunnet holde en saadan Tale. Han har i hvert Fald i tidligere Tid vist, at han havde borgerligt Mod til at staa frem og holde en Tale, der var endnu mere krænkende for visse Personer. Men jeg beklager mig ikke over den Dom, jeg har faaet. Det er paa en Maade en udmærket Dom; den konstaterer nemlig, at der i dette Land er saa uhyre ringe Frihed, og den viser, hvilken Smaalighed en patriotisk Præst kan vise i saadanne Sager. Det var Hr. Pastor Christian Sørensen, der indsendte denne Klage over mig og fik mig dømt. Sæt, jeg ikke havde haft Penge til at betale med. Saa skulde jeg vandre i Fængsel, og saa skulde Staten have Udgift paa den Konto, og vi have jo desuden i Forvejen Pladsmangel i vore Fængsler.

Der er i de sidste Dage fældet en Dom indenfor Militæretaten, som konstaterer, at de militære Befalingsmænd for en Del befinde sig i den Vildfarelse, at her i dette Land har man Ret til at dømme Mænd, blot fordi de fremsætte en Opfattelse, som er forskellig fra den, de militære Befalingsmænd have. Jeg ved meget vel, at denne Dom, som er fældet over Soldaten Roelsgaard i Aarhus, der stod ved 20de Bataillons 3die Kompagni, er fældet i Henhold til Lov, men jeg paastaar, at de militære Love have faaet Lov til at sove manges Gang, hvor det var militære Befalingsmænd, som forbrød sig mod dem. Og man burde vel ogsaa nok i denne Sag have ventet en mere forstaaende Optræden fra de militære Myndigheders Side. Den Mand, der er bleven dømt, er en ung Lærer, hjemmehørende i Nordvestjylland. Han er som sagt bleven ikendt 20 Dages mørk Arrest paa indskrænket Kost. Hvad har han gjort? Jeg har set Oplysninger i mit Partiblads i Aarhus, men da der muligvis vil blive sagt: Ja, det kan være, at det er ensidigt, saa har jeg her et Nummer af det konservative Blad for Aarhus, og jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse meddele, hvad der efter dette Blad, som maa antages at have faaet alting med, har været vedkommende Soldats Forseelse. Bladet skriver: „Han nægtede alt, men der var Beviser nok imod ham. Bl. a. blev han præsenteret for en Skrivelse, som han havde affattet og ubesindig nok havde ladet ligge paa Samlingsstuen. I Skrivelsen kritiseredes Militærlivet i følgende drastiske Vendinger: „Al Militarisme er Mord, selv i Fredstid. Den nedbryder Handlekraften, Selvagtelsen og Villien, kort sagt alt, hvad der skiller Mennesket fra Dyret.““ Paa dette Grundlag er Manden dømt til 20 Dages mørk Arrest paa indskrænket Kost. Denne Dom er det rene Barbari. Hvis vi i vore Dage havde den spanske Kappe, den polske Bænk eller Tommelskruer, som vi have haft for 100 Aar tilbage, og hvis der var en Rigsdag, og hvis der var Blade, som kritiserede en Dom, som var fældet i Overensstemmelse med disse Loves Bestemmelser, og hvorefter disse Straffemidler bleve anvendte, saa nærer jeg ingen Tvivl om, at saa vilde der være en stor Del af Pressen, som vilde forsvare en saadan Dom, og saa vilde der maaske endog være et Flertal i Rigsdagen, som vilde trække paa Skulderen og sige: Herregud, det have vi set før. Og Forsvarsministeren vilde maaske sige: „Hvad kan jeg gøre ved det? Dommen er fældet i Henhold til Loven, og Lov er Lov“. Men